מה הדין: האם מותר להפעיל לחץ ממושך על מוכר כדי שיסכים למכור לי חפץ או דירה, ומהם גדרי "לא תחמוד"?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

הפעלת לחץ כבד והפצרות חוזרות ונשנות על אדם כדי שימכור חפץ פרטי שאינו מעוניין למכור, מהווה איסור דאורייתא של "לא תתאוה", ואם המוכר נשבר ומכר – הקונה עובר גם על "לא תחמוד", אף ששילם מחיר מלא.

בבית המדרש הגדירו במדויק את שני האיסורים הללו במשא ומתן:

איסור "לא תתאוה": חל בלב ומתפרץ בדיבור. אדם הרואה נכס, דירה או תמונה אצל חברו וחברו מסרב למוכרם, אם הוא חוזר ומפציר בו שוב ושוב (לחץ ממושך והפצרות חוזרות) כדי לשבור את התנגדותו – הוא עובר על "לא תתאוה".

איסור "לא תחמוד": איסור זה אינו חל על עצם המחשבה, אלא ברגע שהלחץ נשא פרי והעסקה יצאה לפועל.

איסור "לא תחמוד": חל ברגע שהעסקה יצאה לפועל מחמת הלחץ. אם המוכר נשבר ואמר "קח את החפץ ותשלם לי", אף על פי שהקונה שילם כסף מלא וביצע קניין כדין – הקונה עובר על איסור "לא תחמוד" מן התורה.

ההתר במוצר ציבורי: הגאון הרב אלחנן פרץ שליט"א הדגיש כי אין איסור לא תחמוד בדבר העומד למכירה פתוחה לכל הציבור בחנות. האיסור נאמר אך ורק על חפץ פרטי שבעליו מעוניין לשמור לעצמו, או מוצר שמיועד לקבוצה סבסודית ספציפית שאינו עומד למכירה חופשית.

האיסור נאמר אך ורק על חפץ פרטי שבעליו מעוניין לשמור לעצמו, או מוצר שעומד למכירה עבור קבוצה ספציפית (כגון חנויות סבסוד לחתנים וכלות, שאדם רגיל המפעיל לחץ לקנות שם נגד דעת הספקים ובעלי הממון עובר על חשש גזל והפרת דעת הנותן). בהשכרה והשאלה: בדיון הובא פסקם של חלק מגדולי הדור (וביניהם הגר"ח קנייבסקי זצ"ל) שאיסורים אלו שייכים אפילו בלחיצה על שכן להשאיל או להשכיר את רכבו או חפציו האישיים לזמן קצר.

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/pressuring-seller-lo-tachmod/